



پرونده:خوبی ماندگار

بهار رمضان با هم زمانی بهار طبیعت، جان ما را تازه کرد. از مواردی که می‌توان از این همزمانی آموخت دور ریختن کهنه‌ها و رشد و نمو تازه‌هاست. همه ما خوبی‌ها و بدی‌های زیادی در وجود خودمان داریم و برای به دست آوردن نسخه بهتر خودمان در تلاشیم. در کتاب شریف کافی از امام صادق ^(ع) روایتی نقل شده است به این مضمون که «الإِيقَاءُ عَلَى الْعَمَلِ أَشَدُّ مِنَ الْعَمَلِ؛ نگهداری عمل، سخت‌تر از خود عمل است». این حدیث را نه از این باب بیان می‌کنم که فکر کنیم حفظ هر دستاوردی از به دست آوردنش سخت‌تر است، بلکه از این باب است که بدانیم وقتی برای رسیدن به هر چیزی تلاش می‌کنیم، راه و مسیر تمام نشده است، بلکه در ادامه با حفظ آن، مسیر خود را کامل می‌کنیم.

● دستاوردی با دو مرحله

هدف‌گذاری و تشخیص آنچه می‌خواهیم به آن برسیم، مرحله اولیه عمل است. گاهی انسان موفق به کار خیر می‌شود، خود این مسیر دشوار است؛ چون باید از بسیاری از موانع عبور کنیم. استمرار کنیم و خیلی از بدی‌ها متأسفانه در وجود ما تبدیل به عادت و خوی دائمی شده‌اند. ترک این عادات کم‌کم و در طول زمان اتفاق می‌افتد و در بسیاری از مواقع ما موفق به عمل نمی‌شویم تا آن بدی یا گناهی که به آن عادت کرده‌ایم را کنار بگذاریم و گاهی هم عبور می‌کنیم و کار انجام می‌گیرد.

اما کار به اینجا ختم نمی‌شود که بگوییم خب ما گوی طلایی خوش‌زبانی را به دست آوردیم. توانسته‌ایم اطرافیان خود را از زبان خود حفظ کنیم و دیگر ایشان را با هر کلمه آگاهانه یا ناآگاهانه نمی‌رنجانیم. دروغ نمی‌گوییم حتی با وجود ضرورت. از فحش و ناسزا پاک کرده‌ایم زبان خود را و از این دست مثال‌های متأسفانه بی‌شمار خود را پاک کرده‌ایم.

مرحله دوم این است که نتیجه این کار خیر و خوبی را که انجام داده‌ایم، بتوانیم حفظ کنیم. خیلی‌ها توان انجام دادن کار خیر را دارند اما قدرت نگهداری نتیجه آن را ندارند. اینجااست که این حدیث برپایمان معنای متفاوتی پیدامی‌کند: «نگه‌داشتن اثر آن کار خیر و عمل صالح، مشکل‌تر از انجام دادن خود عمل است». دستاورد خود را باید بتوانیم حفظ کنیم و به آن استمرار داشته باشیم تا در وجود ما ریشه کند. عمل را باید جوری حفظ کنیم که از اثر نیفتد. در ماه مبارک رمضان خیلی‌ها روزه گرفتند. عمل خیرشان از فیلتر شیاطین عبور کرد. دلشان می‌خواست غذا بخورند، اما نخوردند. خیلی عوامل پیشامد کرد اما آن عوامل تأثیر نکرد و روزه را گرفتند. حالا بعد از گرفتن روزه باید نتیجه آن را حفظ کنند. روزه گرفتن و هر کار خیری، اثر معنوی خوبی دارد. این اثر را باید حفظ کرد. اگر حفظ نکنیم، اثر از دست می‌رود و گان لکم یکن می‌شود، لذا مرحله دوم سخت‌تر از اولی است.

● وقتی خوبی‌ها در وجودمان ریشه می‌کند

انسان با تلاش خود و با سختی که بر خود روا می‌دارد، اعمال خیرش و آثار آن اعمال به‌تدریج جمع و ذخیره می‌شود و سر از رشد و ریشه دواندن ایمان در وجودمان درمی‌آورد. بنابراین مایی که ماه مبارک رمضان زحمت کشیدیم، عبادت کردیم، روزه گرفتیم، چشم و گوش و زبان خود را حفظ کردیم (ان شاء.. که این‌طور باشد) باید مراقب باشیم بعد از تمام شدن این ماه مبارک، آثار آن اعمال صالح از بین نرود، بلکه ماندگار شود.

اشارت

علمی که برکت و روزی را از انسان می‌گیرد!

طیبه اشرفی^(۱) اگرچه اسلام و آموزه‌های روایی ما را به علم‌آموزی و ارتقای علم و دانش توصیه می‌کنند و آن را در بسیاری از زمینه‌ها مایه سعادت دنیایی و اخروی انسان می‌دانند اما هستند مواقعی که علم‌آموزی حتی باعث جهنمی شدن آدم می‌شود.

پیامبر خدا^(ص) فرمودند: «هر کسی دانش را برای فریفتن مردم بپجوید، بوی بهشت را نیابد». (مکارم الأخلاق، ۲/ ۳۶۴/۲۶۶۱).

حضرت رسول^(ص) همچنین می‌فرمایند: «هر کسی دانش را برای خودنمایی و شهرت طلبی بیاموزد و هدفش از آن دنیا باشد، خداوند برگزش را از او بگیرد و زندگی‌اش را بر او تنگ سازد و او را به خودش واگذارد و هر کسی که خداوند او را به خودش واگذارد، هلاک شود».

(مکارم الأخلاق، ۲/ ۳۴۸/۲۶۶۰).

و نیز از پیامبر^(ص) است که فرمودند: «هر کسی دانش را برای غیر عمل فراگیرد، همانند کسی است که پروردگار عَزَّ و جَلَّ خود را به تمسخر گرفته باشد». (کنز العمال، ۲۹۰۶۶).

پیامبر خدا^(ص) همچنین تأکید دارند: «علم را برای این نیاموزید که با نادانان بستیزید و با نادانیان مجادله کنید و مردم را به طرف خود بکشانید، بلکه باسخنان خود آنچه را نرد خداست بپجوید؛ زیرا آن است که پایدار و باقی می‌ماند و جز آن هر چه هست از بین می‌رود».

(منیة المرید، ۱۳۵).

وا ایشان است که فرمودند: «هر کسی علم را برای چهار چیز فراگیرد به دوزخ رود؛ برای فخر فروشی بر علما، یا ستیزه کردن با نادانان، یا جلب توجه مردم به سوی خود، یا برای اخاذی از فرمانروایان».

(منیة المرید، ۱۳۵).

حضرت ختمی مرتبت^(ص) همچنین فرموده‌اند: «هر کسی علم بیاموزد برای اینکه بر دانایان فخر فروشد یا در مجالس با نادانان بحث و جدل کند، بوی بهشت را استشمام نکند»

(کنز العمال، ۲۹۰۵۶).

خاتم انبیاء^(ع) در مذمت علمی که جز برای خدا است، می‌فرمایند: «خداوند به یکی از پیامبران خود وحی فرمود: به کسانی که برای غیر دینِ علم دین می‌آموزند و برای غیر عمل علم می‌اندوزند و دنیا را برای غیر آخرت می‌جویند، در نظر مردم به لباس میش درمی‌آیند اما دل‌هاشان چون دل‌های گرگ‌هاست، زبانشان از عسل شیرین‌تر است و کردارشان از صبر زرد تلخ‌تر. به اینان بگو: آیا مرا می‌فریبند؟ برایشان چنان فتنه‌ای بسازم که [حتی] شخص حکیم را سرگشته کند».

امیرالمؤمنین امام علی^(ع) نیز در این باره می‌فرمایند، «از علم هر آنچه برایتان بیش می‌آید، فراگیرید و زندهار که آن را برای چهار کار بیاموزید، برای فخرفروشی بر علما، یا ستیزه کردن با نادانان، یا خودنمایی در مجالس، یا جلب کردن توجه مردم به خود و ریاست کردن بر آن‌ها».

(الإنشاد، ۱/ ۲۳۰)



شماره ۱۴
شهر ۱۴۴۲
شماره ۱۴۴۲

شماره ۱۴
شهر ۱۴۴۲
شماره ۱۴۴۲



گزارش

معنای

صراط مستقیم

بنا بر تفاسیر معتبر، آیه «اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ» یعنی خدا یا! ما را به راه امامت و ولایت هدایت کن. اما این هدایت یک شرط دارد و آن هم شناخت امام است. امام باقر^(ع) می‌فرمایند: «هیچ انسانی مؤمن نخواهد شد، مگر اینکه خدا و رسول...^(ص) و امامان^(ع) و امام زمانش را بشناسد و همه امور را به او بازگرداند و تسلیم امروا باشد». امام صادق^(ع) نیز در دعای عصر غیبت به ما یاد داده‌اند که از خدا معرفت امام را بخواهیم: «...اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي حَقِّكَ فَإِنَّكَ أَنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي حَقِّكَ ضَلَلْتُ عَنْ دِينِي»؛ «این یعنی هر مسیری که به شناخت امام‌زمان^(ع) منتهی نشود، مسیر گمراهی و ضلالت است.

ضرورت شناخت امام زمان^(عج) در عصر غیبت

برکت حیات ما از اوست

آمنه مستقیمی! یکی از موضوعات مهم و اولویت‌دار در عرصه مهدویت و انتظار برای فرج امام عصر^(عج)، موضوع معرفت و شناخت امام است. تاجایی‌که به فرموده پیامبر^(ص) «هر کسی بمیرد درحالی‌که امام زمان خود را شناخته باشد، به مرگ جاهلی مرده است!». همین یک حدیث کافی است تا هر منتظر، شناخت امام را بر خود واجب بداند؛ البته با رعایت شروط و آداب آن.

معرفت به امام

چگونه است؟

البته باید توجه داشت که شناخت امام زمان^(عج) امراتی دارد. اینکه بدانیم پدر و مادر ایشان چه‌کسی هستند، در کجا و چه زمانی به دنیا آمده‌اند یا چند سال از عمرشان گذشته، خوب است اما کافی نیست. شناختی که انسان را از مرگ جاهلی نجات می‌دهد، آن‌است که بدانیم امام^(ع)، منصوب خداست و اطاعت از او در همه امور واجب است. یکی از خادمان منزل امام حسن عسکری^(ع) نقل می‌کند که امام مهدی^(عج) در همان دوران کودکی فرمودند: «من آخرین جانشین پیامبر^(ص) هستم و خدای متعال، بلایا و مصائب را به واسطه من از اهل بیت و شیعیان من دور می‌کند».

مهدویت؛

موقور محر که جامعه

ضرورت مهم دیگر در شناخت امام‌زمان^(عج)، نقش مهدویت و منجی‌باوری در امیدواری و حرکت رو به جلوی جامعه است. جامعه‌ای که مردمان آن آرمانشان، رسیدن به آرمان شهر مهدوی و مدینه فاضله مهدوی و دوران طلایی عصر ظهور است، هرگز به ناامیدی، افسردگی، بی‌نشاطی و تنبلی مبتلا نمی‌شود. این جامعه در پرتوی ولایت، نشاط، پویایی و فعالیت و کار جهادی و علمی و تولید به‌سوی افق‌های روشن و امید در حرکت خواهد بود و یأس و ناامیدی و خودکشی، وارد قلعه امیدواری آن نخواهد شد.

معرفت،

ما را آماده ظهور می‌کند

هرچه شناخت افراد جامعه درباره امام مهدی^(عج) بیشتر شود، عشق و محبت به حضرت هم در آن‌ها بیشتر خواهد شد و هرچه این عشق، عمق و افزایش بیابد، اطاعت از حضرت بیشتر و زمینه ظهور فراهم‌تر می‌شود. مردمی که منتظر دولت کریمه و اجرای عدالت و دیگر ارزش‌های اخلاقی اجتماعی انسانی در آن هستند، تلاش می‌کنند آن ارزش‌ها را به قدر توان در عصر غیبت هم اجرا کنند و همین، زمینه را برای گسترش فضایل و ارزش‌ها در جامعه فراهم می‌کند.

به برکت او

مردم روزی می‌خورند

از جلوه‌های معرفت به وجود امام عصر^(عج) آن است که بدانیم ایشان واسطه فیض و مجرای لطف خدا هستند و هر نعمتی که خدا به انسان‌ها می‌دهد، اعم از رزق‌های مادی و معنوی، به واسطه امام است: «يُمْنُهُ رِزْقُ الْوَرَى». در دعای عدیله (توصیه شده است بخوانید تا بی‌ایمان از دنیا نروید) خطاب به خدا عرض می‌کنیم: «تمام مخلوقات عالم، رزق و روزی را به برکت امام‌زمان^(عج) می‌گیرند و عالم به برکت ایشان باقی است. اگر آسمان روی زمین خراب نمی‌شود، به برکت امام‌زمان^(عج) است».

سبب اتصال

زمین و آسمان

در دعای ندبه می‌خوانیم: «أَيُّنَ السَّبَبُ الْمُتَّصِلُ بَيْنَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ»، یعنی کجاست کسی که آسمان و زمین را به هم متصل می‌کند؛ این یعنی امام^(عج) واسطه فیض بین خدا و بندگان است. «أَيُّنَ بَقِيَّةُ... الَّتِي لَا تَخْلُو مِنَ الْعَوَظَةِ الْهَادِيَةِ»، یعنی کجاست حضرت بقیه...^(عج) که عالم خالی از عترت طاهره (که هادی امت است) نخواهد بود. در زیارت امام‌زمان^(عج) در روز جمعه نیز آمده است: «سلام بر شما که چشم بینا و گوش شنوای خدا و باب رحمت الهی هستید».

مهدویت؛

بخش مهم هویت شیعی

شناخت امام‌زمان^(عج) از بعد تاریخی، سابقه‌ای طولانی و اهمیت بسیار دارد، چراکه از روز غدیر خم که پیامبر^(ص)، امیرالمؤمنین امام علی^(ع) را به عنوان جانشین خود معرفی کردند، نکات بسیاری در معرفی امام‌مهدی^(عج) و ظهور در خطبه غدیر آمده است. علاوه بر این، روایات متعددی از ائمه اطهار^(ع) درباره ابعاد شناخت و نسب و انتظار برای ظهور حضرت بقیه...^(ع) (الاعظم^(ع) برای ما بر جای مانده است. تاریخ شیعه نشان می‌دهد که بخش مهمی از هویت تشیع، مهدویت و انتظار ظهور امام مهدی^(عج) است.

جامعه منتظر،

عدالت‌خواه است

جامعه‌ای که دغدغه رسیدن به عدالت مهدوی را دارد و آرمانش، تحقق عدالت در همه عالم و نابودی ظلم و ستم و پایان جنگ و ترور است، خود هم مسیر عدالت‌خواهی را در پیش می‌گیرد، برای همین هم منتظران امام‌مهدی^(عج) عدالت‌خواه هستند و زیر بار ظلم نمی‌روند یا همین شیوه نهضت‌های آزادی‌بخش و انقلاب‌ها و جنبش‌های انسانی را در پیش می‌گیرند، چنان‌که انقلاب اسلامی ایران با نگاه به انقلاب جهانی مهدوی شکل گرفت و پیروز شد.

روشنا

تواناترین مردم در تشخیص درست، کسی است که خشمگین نشود.

تصنيف غررالحكم و دررالکلم، ص ۲۴۶، ج ۵۰۶۲

احکام

آیتا...العظمی سبستانی

اگر قرارداد به نام او ثبت شود، وظیفه‌ای ندارید.

آیتا...العظمی شبیری زنجان

تخلف از قرارداد جایز نیست و شما با وجود شرایط، او را نهی از منکر کنید.

آیتا...العظمی صافی گلپایگانی

چنانچه وام‌گیرنده بر طبق شرط عمل نکند، مرتکب خلاف شرع شده است و گناهی متوجه واسطه نمی‌شود.

آیتا...العظمی مکارم‌شیرازی

با توجه به اینکه موضوع گذشته است، کاری از شما ساخته نیست؛ باید توبه کنید و پس از این مراقب باشید.

آیتا...العظمی نوری‌همدانی

لازم است براساس عقود اسلامی موجود در بانک، عمل شود و صرف اجازه رئیس بانک، کافی نیست.

آیتا... هادوی‌تهرانی

با توجه به اینکه طرف قانونی و شرعی تسهیلات دریافتی، خود شما هستید، باید تمام شرایطی که برای دریافت‌کننده این تسهیلات قرار داده شده است، در شما وجود داشته باشد و در صورتی که انتقال تسهیلات به غیر، مخالف قانون و مقررات بوده باشد، این کار شرعا جایز نبوده و مسئولیت عدم‌مصرف این تسهیلات در محل مورد انتظار و نیز جبران خسارات وارده به بانک، برعهده شماست و در این فرض اطلاع یا عدم‌اطلاع رئیس بانک، اثری در مسئله ندارد. اما در صورتی که انتقال تسهیلات به غیر، مطابق قانون و مقررات بوده باشد، شما در خصوص تخلف شخص ثالث در مصرف نکردن تسهیلات در محل مورد نظر و نیز جبران خسارات، مسئولیتی ندارید؛ مگر آنکه در قرارداد بین شما و بانک، چنین مسئولیتی برای شما تعریف شده باشد.